

Miskolci Ötletmaraton – fesztivál és verseny 48 órában

2022/3

Esettanulmány

Közösségi élmény, részvételiség, ötletek versengése és lehetőség a település élhetőségének minőségi javítására. Mindez Miskolcon, egy közelmúltban kidolgozott megközelítés és módszer új helyszínének tapasztalatai.

Bevezetés

A Miskolci Ötletmaraton a város részvételi programjának keretén belül, valósult meg 2022. május 6-8. között, melyet számos a részvételiséget előtérbe helyező, azt támogató módszer (közösségi költségvetés, közösségi tervezés, városi esték, stb.) követett és követ az év során.

Úgy tekintettünk az Ötletmaratonra mint módszerre, amely a városban élőknek a legnyitottabb és a legkönnyebben elérhető lehetőséget biztosítja a kapcsolódásra, az elképzeléseik bemutatására, társak gyűjtésére, együttműködések szervezésére.

Az Ötletmaraton módszerében kapcsolódik azokhoz a szociális hackathonokhoz, amelyek a tavalyi év során megvalósultak Telkibányán és Budapesten a Ferencvárosban. Miután a módszer egyszerre verseny és fesztivál, így a fesztiválhangulatról az esti koncertek amelyeken helyi zenekarok léptek fel, a közös vacsorák és beszélgetések gondoskodtak.

A Miskolci Ötletmaraton egy ötletverseny, amelyre a város polgárai jelentkezhettek ötleteikkel, ügyeikkel önállóan, vagy kisebb csoporttal. A 48 órás maratoni munka során a felállt csapatok az ötlettől eljutottak a kibontott projektekig. Ezt a munkafolyamatot szakemberek, mentorok támogatták. A csapatok a sokszínű összetételnek köszönhetően ami jelentette a résztvevők

sokféle helyzetét, szakmáját, tudását – újszerű megoldásokat találtak az ötleteik megvalósításához. A rendezvény végén a kidolgozott programokat zsűri értékelt és a legjobbakat díjazásban részesítette. A díj mellett természetesen az is fontos része ennek a rendezvénynek, hogy a közösségi tanulási folyamat során a benne résztvevők kipróbálhatták magukat együttműködési, partnerségi szituációkban.

Valójában a 48 órás rendezvény alatt az ötletek, az ügyek kétszer mérettettek meg. Egyszer még ötlet formájában a rendezvény kezdetén, amikor az ötletet hozó bemutatta a jelenlévőknek és társakat toborzott maga mellé a kidolgozáshoz. Ahhoz, hogy az ötlet versenyben maradjon szükség volt 4-5 ember elköteleződésére az ügy mellé, akik közösen gondolkodtak a megvalósításról. A második versenyhelyzet a program zárásakor volt, ahol már a kész projektek versenyeztek egymással.

A rendezvényt előesemények előzték meg, amelyeknek az egyik célja volt, hogy az ötletek gazdái felkészüljenek a szereplésre, az ötleteik bemutatására.

Honnan is lehet ismerős ez a 48 órás folyamat? Az úgynevezett hackathont – amely elnevezés a hacking és a marathont szóból származik – a start-up világ már közel 10 éve használja Magyarországon is a vállalkozások ösztönzésére. A módszert kicsit átdolgozva közösségi-társadalmi ügyek kidolgozására, fókuszba állítására is elkezdtek használni, először Észtországban, majd a tavalyi évtől itt Magyarországon is.

A Miskolci Ötletmaraton szervezésére és lebonyolítására több szervezet szövetkezett: az Esély és Részvétel Közhasznú Egyesület, a Dialóg Egyesület és Miskolc Város. A három együttműködő partner közös munkájának eredményeként jött létre ez a nagyszerű esemény.

Előkészítés

Nagyon fontos, hogy mindenkinek, aki szociális hackathon szervezésére adja a fejét ki kell találnia, meg kell terveznie a saját hackathonját, nem lehet egy az egyben másolni, átvenni a máshol megvalósított forgatókönyvet. Mivel a Miskolci Ötletmaraton szervező csapat tagjai közül sokan már vettek részt hackathonon (Telkibányán vagy Ferencvárosban), mégpedig közösségfejlesztési maratonon, ezért számukra evidens volt, hogy mit is szeretnének, és hogyan is szeretnék az eseményt a helyszínre szabni.

Az első szervezői találkozóra 2022. februárjában került sor, amely alkalmon felállt a szervezőcsapat, kitűzte az esemény időpontját, és hozzálátott az esemény ütemezéséhez. Nagyon bátor szervezőcsapatról van szó, hisz mindössze 3 hónapot hagyott a szervezésre, úgy, hogy közben volt egy országgyűlési képviselő választás, egy Húsvét, egy ballagás és érettségik. Azért fontosak ezek az események, mert valamennyi befolyásolja a közösség működését, mozgathatóságát és nyitottságát az együttműködésekre.

Annak ellenére bátor vállalkozás volt a 3 hónapos szervezői idő, hogy tapasztalt szervezőcsapatról volt szó, ugyanis ez a feszített időkeret nem adott lehetőséget a hibázásra, a lépések eltolására, a felállított feszes ütemtervet minden körülmények között tartani kellett.

Az eseménynek lett egy főkoordinátora, és három munkacsoportja, amelyben zajlott a tervezés, a munka. Heti rendszerességgel találkoztunk és egyeztettünk és közben készítettük az anyagokat, szerveztük a háttérrel. Az egyik munkacsoport a kommunikációval foglalkozott, a másik a forrásszervezéssel, a harmadik pedig a szakmai, a logisztikai részét, illetve az önkénteseket szervezte.

Úgy láttuk, szempontokat, kategóriákat kell meghatározni a leendő ötletmaratonistáknak, ezzel is keretezni az elképzeléseket, támogatni az ötletek generálását. A sok-sok beszélgetés eredményeként arra jutottunk, hogy a különböző stratégiákban is megjelenő értékek mentén hirdetjük meg a versenyt. Ezek az értékek:

- EGYÜTT = Mindannyian kötődünk a városunkhoz, a közösségeinkhez. Együtt gondolkodunk! Együtt cselekszünk! Együtt irányítunk! Hogyan tudunk hozzátenni a közösségi élethez, és a közülethez?

- EGYMÁSÉRT – Legyünk egyenlők! Figyeljünk magunkra! Gondoskodjunk egymásról! Hogyan vállaljunk felelősséget magunkért és egymásért?
- MIÉNK AZ UTCA, MIÉNK A HÁZ – Alkossunk élhető várost, tereket. Lakjunk egy jó helyen! Mindannyian használjuk, működtessük közösen! Hogyan lehet még inkább miénk városunk?
- EGYMÁS SIKEREIN OSZTOZUNK – Ide köt a munkánk, a vállalkozásunk. Helyben adózunk, támogatunk, adományozunk. Hogyan gazdagodik a város, hogyan gyarapodunk?
- MÁS UTAKON – Lehet a fentiekén túl is gondolatunk. Kínáljunk szokatlan megoldást! Keressünk rejtett értékeket, hasznos ötletet! Mit adjunk még a városunkhoz?

A felhívás kategóriáinak meghatározása mellett másik fontos eldöntendő kérdés volt, milyen munkalapokat használjunk a 48 óra alatt? Eredetileg volt 9 munkalap, amely a mentorok munkáját támogatta, de a korábbi tapasztalataink azt mutatták, ez túl sok, nehezen használható, ezért összevontuk, átdolgoztuk azokat és kialakítottunk 4 munkalapot, amelyek az egyéni és csoport kompetenciákra, az ügy megértésére, az erőforrásokra és azok elemzésére, illetve a projekt bemutatására fókuszáltak.

Az Ötletmaraton szakmai főszereplői – a csapatok mellett – a mentorok, akik szakmai hozzáértésükkel segítik a csapatok munkáját, hogy a 48 órát a legjobban kihasználják és eljussanak az ötlettől a programig. Azt gondoltuk, nem hívunk külső hozzáértő mentorokat, hanem helyi miskolci szakembereket kérünk fel a kiírt kategóriákhoz igazodva, kategóriánként 2-2 főt. Vagyis olyan mentorokkal dolgoztunk együtt, akik ismerik a várost, elkötelezett helyi polgárok, ismerik a stratégiai irányokat, de kevésbé van csoportvezetői és facilitátori tudásuk és tapasztalatuk. Ezt azzal küszöböltük ki, hogy felkértünk két külsős vezető mentort, akik több alkalmon keresztül készítették fel a mentorokat, illetve magán az eseményen is jelen voltak és támogatták a mentorok munkáját. Úgy is tekintettünk a mentorokra, mint akik közelebb tudják vinni a helyiekhez az Ötletmaraton módszerét, és magát a részvételi programot is azzal, hogy ők megértik, elköteleződnek és így értően tudnak a későbbiekben erről beszélni a saját helyükön, a saját szerepeikben.

Mivel az ötletek, a csapatok versenyeznek egymással – sőt a végén a mentorok is beszálltak ebbe a versenybe – ezért felkértünk egy 7 fős zsűrit, akik a végén eldöntötték a csapatok közötti sorrendiséget. A zsűri elnöke Miskolc Város polgármestere volt, a tagjai között voltak a Városházán dolgozó munkatársak, a Miskolci Egyetem tanárai, helyi vállalkozók, és a miskolci gyökerű Bohemian Betyars zenekar egyik frontembere. A zsűri számára kidolgoztunk egy szakmai szempontrendszert, amelyet már jóval korábban írásban mindenkihez eljuttattunk, valamint vasárnap volt egy személyes felkészülés, ahol megismerték egymást, illetve a szervezők elvárásait, valamint a délután forgatókönyvét.

Azt gondoltuk, hogy egy ekkora városban nem lesz nehéz helyszínt találnunk, de tévedtünk. Többféle lehetőséget körbejártunk (kulturális intézményeket, középiskolákat stb) a végén kiváló helyszínrre találtunk a Fazekas utcai Általános Iskolában, amely az esemény munka részének adott otthont. Az esti együttlétek, a vacsora, a koncertek pedig az Avasi Bortanyán voltak.

A főesemény elé két úgynevezett előeseményt szerveztünk, mindkettőt a Részvételi Irodába azzal a céllal, hogy bátorítsuk az embereket a jelentkezésre, hogy egyre közelebb vigyük ezt a módszert a megjelentekhez.

A kulcsfontosságú kommunikáció

Több szempontból is nagyon fontos volt, hogy megfelelő nyilvánosságot biztosítsunk a *Miskolci Ötletmaraton* programnak.

Kezdeként kijelöltük a kampányidőszakot, amelyre a kommunikációt megterveztük. Ezt 2022. március 28. és május 10. közé ütemeztük be, ami bő egyhónapos intenzív kommunikációt jelentett. Következő lépésként meg kellett határoznunk, hogy milyen üzenetekre koncentrálunk az információátadás során.

Az első és legfontosabb az *ötletmaraton értelmezése* volt, hiszen egy Miskolcon első alkalommal megvalósuló programot kellett megismertetnünk az állampolgárokkal. Egy olyan koncepciót, amely merőben szokatlan a városban, de Magyarországon is roppant újszerű. Kulcsfontosságú volt, hogy az emberek a lehetőségek szerint leginkább átlássák, mire hívjuk őket.

Mivel a részvételi demokráciával kapcsolatos korábbi törekvéseink egyik fő tapasztalata az, hogy egy úgymond pilot szakaszban járunk, ahol mindenki tanulja még a mikéntjét és a helyi viszonyokhoz adaptálhatóságát a különböző részvételi eszközöknek, ezért fontos, hogy értelmezzük és elhelyezzük ezeket a módszereket a folyamatokban.

A további üzeneteink már konkrétabban a rendezvényre koncentráltak, és igyekeztünk *ötletbeküldésre*, illetve *versenyzői részvételre* buzdítani.

Elsődleges kommunikációs felületünk a <https://www.facebook.com/miskolciotletmaraton> Facebook-oldal lett, emellett egy statikusabb felületet, a <https://miskolciotletmaraton.hu/> honlapot is létrehoztunk. Utóbbin keresztül volt egyebek mellett elérhető a jelentkezés és a támogatás opciója.

Kiemelkedően fontos, ámbár nem saját felülete volt a kommunikációnak az önkormányzati fenntartású médium, a Miskolci Napló nyomtatott újságja, illetve annak online vetülete, a <https://minap.hu/>. Ezek nagy eléréssel rendelkező csatornák, amelyekben gyakran tudtunk a Miskolci Ötletmaraton betervezett üzeneteihez illeszkedő cikkeket megjelentetni, külön odafigyelve arra, hogy ezek valamilyen módon átirányítsanak a saját felületekre.

A miskolci önkormányzat ilyen jellegű együttműködése jelentős segítséget jelentett az üzenetek célba juttatásában. Külön kiemelendő Varga Andrea alpolgármester, aki a városban a részvételi demokratikus kezdeményezések elsőszámú támogatójaként a Miskolci Ötletmaraton mögé is beállt.

A kommunikációs tervben vázolt kampányunkat is az ő – és a szakmai koordinátor – részvételével megtartott sajtótájékoztató indította el. Ezt követően a következő mérföldköveket követve kommunikáltunk a szűk másfél hónap alatt:

- Április 7. – Esemény nyilvános meghirdetése, várjuk az ötleteket
- Április 19. – Előesemény I.
- Április 25. – Eddig várjuk az ötleteket
- Április 27. – Előesemény II.
- Május 6-8. – Miskolci Ötletmaraton

Mindezen mérföldkövek követése mellett a korábban említett üzeneteket is napirenden tartottuk. A szociális hackathon mint módszer értelmezését a különböző elemek, illetve korábbi hasonló rendezvények tapasztalatainak kiemelésével igyekeztünk segíteni.

Készült cikk az önkormányzati médiumba a telkibányai Abathonról, az ötletek útjáról egy társadalmi hackathonon, a mentorok szerepéről, valamint összegeztük a beérkezett ötleteket és a jelentkezőket. Az utólagos kommunikáció jegyében magáról a rendezvényről, majd a hat csapat által kidolgozott projektervekről is készítettünk beszámoló írásokat.

Összegezve elmondhatjuk, hogy a folyamatos napirenden tartás jegyében 1-3 naponta álltunk elő új tartalommal a Facebook-oldalon keresztül, emellett a szélesebb tömegeket az önkormányzati médiumokon keresztül igyekeztünk informálni és aktivizálni.

A kampányidőszak alatt és az utókommunikáció jegyében 50 posztot tettünk közzé a Facebookon és 39 sajtómegjelenést generáltunk a különböző médiumoknál.

Természetesen voltak olyanok is, akik nem találtak társakat az ötletükhöz, és úgy gondolták, hogy ők másik ötleten nem szeretnének dolgozni, ők hazamentek. Voltak, akik békével tették ezt, de olyanok is akadtak, akik megsértődtek. Volt olyan csapat, amelyben a mentorok segítségével négy ötletet dolgoztak össze egyé, volt ahol csak két ötlet összekapcsolására került sor, és egyetlen olyan csapat volt, ahol az eredeti ötlet önmagában maradt és nem kapcsolódott hozzá semmilyen más elképzelés.

A csapatépítést, az ismerkedést, az ötletek megismerését követte a kötetlen együttlét, a közös vacsora, beszélgetés a Bortanyán, ahol a NahajAcoustic koncertjét is meghallgattuk.

Szombaton korán kezdődött a reggel, 9 órakor már mindenki a helyszínen volt. A bemelegítő játékok után a csapatok visszavonultak a mentoraikkal a termeikbe és tovább folytatták az ügyekkel való ismerkedést, majd az erőforrások feltárására, az egyéni és csapattudások összegyűjtésére került sor. Hamar elérkezett a 12 óra, amikor is volt egy ellenőrző pont, amelyen valamennyi mentor, és szervező ott volt és ahol a csapatok bemutatták azt, hogy hol is tartanak. Ezt követően kérdéseket, újabb szempontokat, ötleteket kaptak a csapatok a mentoroktól, illetve a társaiktól, hogy támogassák egymás haladását.

Az ebédet követően az ötlet kidolgozásához kezdtek hozzá a csapatok, amelyet késő délután egy újabb támogató lépés szakított félbe. Három speciális szakmai mentorhoz – alpolgármester asszony, főépítész, fundraising szakember – lehetett bejelentkezni, akik a városfejlesztéshez, a városháza és az önkormányzat szakmai munkájához, szervezeti útvesztőjéhez és az együttműködések lehetőségeihez, valamint a forrásteremtéshez adtak újabb szempontokat.

A délutánra olyan mértékűvé vált a feszített tempó miatt a feszültség a csapatokon belül is, hogy több esetben a vezető mentoroknak és a szervezőknek is be kellett lépni a mentorok mellé, hogy a felmerült konfliktusokat csendesítsék, s a folyamatot továbblendítsék.

Az estét szombaton is a Bortanyán zártuk közös vacsorával, beszélgetéssel valamint a Róka Lánya és az Eseti Esti Műszak zenekarok koncertjeivel.

Vasárnap reggel már érezhető volt a feszültség a levegőben. Mindenki külön figyelmet fordított az öltözködésre, ezzel is készülve a délutáni színpadra állásra, az elmúlt napok munkájának a bemutatására. A reggeli napindító játékok is arra fókuszáltak, hogy a feszültségeket oldják. Az ebédig tartó időszakban a csapatok a programjaik utolsó elemeit dolgozták ki, elkészítették az egységes a programot bemutató űrlapot, majd megtervezték a 3 perces bemutójukat.

Ebédre megérkeztek a zsűri tagjai is, akik ismerkedtek egymással, az ügyekkel, a szempontokkal, a kész projektekkel, majd ebéd után kezdetét vette a csapatok programjainak bemutatása. Minden csapatnak erre 3 perce volt, és a zsűri tagjai csapatonként 2-2 kérdést tehettek fel. Leírhatatlan az a hangulat, amely ezen a délutánon kialakult: minden csapat külön kis előadást hozott össze, amelyen keresztül bemutatták a programjukat, a közönség nagy tapsokkal, biztató mondatokkal támogatták a csapatokat, a zsűri tagjai értő és megértő kérdésekkel segítettek a programok kibontásában. Mindenkit elkapott, beszippantott ez a hangulat, a zsűritagok, a jelen lévő döntéshozók és vállalkozók sorra tették meg felajánlásaikat a csapatoknak. Valójában a zsűri az első három díjazotról döntött, de egyik csapat sem maradt elismerés nélkül, ami nemcsak szavakat, hanem tényleges felajánlásokat is jelentett.

Az Ötletmaraton csapatai és ötleteik (a felsorolás első három csapata a díjazott, a felsorolás sorrendisége mutatja a helyezéseket):

- Végtelen lehetőségek SE csapata: két ötlet szövetkezéséből jött létre a csapat. Extrém sportokkal foglalkozó fiatalokhoz csatlakozott a „csajbringa” ötlete. Céljuk egy egyesület alapítása, amely a skateparkban extrém sport foglalkozásokat tartana, valamint bátorítaná a hölgyeket a városi kerékpározásra.
- Szebb Miskolcért csapata: kész ötlettel és csapattal érkezett. Miskolc közttereinek megtisztítása önkéntes szemétszedési akciók szervezésével. Az Ötletmaratonon kidolgoztak egy éves munkatervet, valamint sokféle együttműködést szerveztek, közös programokat a Miskolc Városi Diákönkormányzattal.
- Miskolci Erőleves csapata: négy különálló ötlettel érkeztek a csapattagok, amelyeket összedolgoztak egy projektervvé. Az Erőleves receptje tartalmazza azokat az elemeket, az

ügynevezett fűszereket, amelyek a különböző városrészek megismerésére, bemutatkozására szolgál, a helyi értékeket feltárva, a helyi identitást erősítve.

- Ifjúsági közösségi tér csapata: két ötlet kapcsolódott, a Miskolc Városi Diákönkormányzat régi kívánsága, hogy legyen a városban önálló ifjúsági tér, valamint szakemberek, akik az iskolai erőszak elleni programmal érkeztek. A két korosztály, a két ötlet kiválóan kiegészítették egymást és közösen dolgozták ki az ifjúsági tér projektötletüket.
- A Szinva-patak Miskolc kék-zöld ütőere csapat: szintén két ötlet körül jött létre. Az egyik egy Angyalpark kialakítása azoknak a gyermekeknek az emlékére, akik nem születtek meg, vagy születésüket követően hamarosan távoztak. A másik ötlet a Szinva mentén olyan kulturális és természeti elemeket összekapcsoló attrakciók, amelyek erősítik a miskolci identitást, valamint vonzza a turistákat is.
- Miskolc üdvözlí Európát csapata: az Erasmus+ program keretén belül Magyarországra érkező egyetemi hallgatókat célozza a program, akik nem ismerik, sőt nagy valószínűséggel nem is hallottak Miskolcra. A program arra fókuszál, hogy hogyan lehet számukra Miskolcot vonzó várossá tenni, hogy minél többen ellátogassanak ide.

A lezárás

A Miskolci Ötletmaraton, mint a legtöbb szociális hackathon 48 órára hívta a helyieket, arra kérve őket, erre az időre köteleződjenek el. Hozzák el az ötleteiket és mérettessék meg azokat, és ha versenyben maradnak, akkor a társaikkal dolgozzanak rajta. Azt nem kértük, hogy valósítsák is meg ezeket a programokat, ugyanis erőforrásokat sem biztosítunk a megvalósításhoz.

Azt azonban közösségfejlesztőként fontosnak tartjuk, hogy az Ötletmaraton során felszínre került ötletek, a cselekvési szándék ne vesszen el, hanem építsünk ezekre. Azoknak, akik szeretnének a programjukon tovább dolgozni adjunk hozzá megfelelő támogatást. Ezért az Ötletmaraton után szerveztünk egy vacsorát, amelyen a csapatok, a mentorok és a szervezők vettek részt. Ezen alkalommal ránéztünk, hogy melyik csoport hol tart, az elmúlt hetek alatt mi valósult meg az elképzeléseikből, átnéztük, hogy a felajánlott díjakhoz hogyan tudnak hozzájutni, kivel, milyen szerződést kötünk. A díjakat nem a csapatok kapták, hanem az ügyek, vagyis azok megvalósításához tudják a csapatok felhasználni.

Tudjuk azt, hogy sokszor a cselekvés nem is a pénzen múlik, hanem a tudásokon, az elhatározásokon, az elköteleződéseken. Ezért a pénzzutalmak mellett egy edukációs csomagot ajánlottunk fel azoknak a csapatoknak, akik szeretnék a programjukat megvalósítani: fundraising képzést, közösségi munka képzést, és mentorálást. Ezek nem kötelező elemek, hanem olyan eszközök, melyekkel szabadon élhetnek azok, akik úgy érzik szükségük van támogatásra, mert tovább akarnak dolgozni az ötletükön.

A felhasznált fotók forrása: minap.hu

Szerzők:

Király Csaba Újságíró, egyébként szociológus végzettséggel. Jelenleg a Dialóg Egyesület alelnöke, közel 10 éve tagja a közösségfejlesztő nonprofit szervezetnek. Elsősorban kommunikációs és nyilvánossági területen segíti az egyesület munkáját.

Molnár Aranka Közösségfejlesztő. Vezetett több települési és térségi közösségfejlesztési folyamatot. Fő területe a közösségi tanulás, a közösségi munka szegénységben élő közösségekkel. A Közösségfejlesztők Egyesületének választmányi tagja, az Egyesület új kísérleti programjainak meghatározó szereplője.